

DECLARACIO DE L'ESCOLA D'ESTIU DE MALLORCA 1980 SOBRE LA NOSTRA LLENGUA

Els participants a l'Escola d'Estiu de Mallorca 1980 reunits en Assemblea expressam la nostra preocupació per la política educativa del Consell i l'Administració Central que de cap manera va adreçada a una normalització lingüística i cultural del nostre poble, i denunciem l'actual mal anomenat "Decret de Bilingüisme" perquè:

1er Redueix l'ensenyament del Català a unes poques hores setmanals, com si fos una llengua estrangera.

2o. Posa multitud de traves perquè es faci l'ensenyament en català, deixant de banda la recomanació de la UNESCO que aconsella l'ensenyament en els primers nivells amb la llengua materna.

3o. Pren partit i s'apunta amb els qui volen la fragmentació lingüística de la llengua catalana, imposant el nom de "llengua de las Balears" i parlant de "modalidades insulares" contribuint així a la pèrdua de la consciència d'unitat lingüística i a augmentar la confusió existent en aquesta qüestió en lloc d'aclarir i anomenar les coses pel seu nom.

4o. No preveu l'ensenyament del Català a COU, a BUP nocturn ni a 2on grau de F.P.

També denunciem, en quant a l'aplicació del Decret, que, malgrat ésser tan poques les possibilitats que ofereix per aconseguir una escola Mallorquina de llengua i continguts, la Inspecció estreny encara més el dogal, posant entrebancs als mestres que s'esforcen per fer possible la dita normalització.

També denunciem l'actual distribució del professorat i el fet que el Consell i l'Administració Central no facin res per canviar l'actual sistema de concursos de trasllats entre mestres d'EGB, inspectors, professors de BUP i FP, sistema que deixa bona part de l'ensenyança a les Illes amb mans de gent desconeguda de la nostra llengua i cultura.

Per tot això exigim l'abolició de l'actual Decret de bilingüisme "i la promulgació urgent d'un altre que vertaderament resolgui els esmentats problemes que dissortadament patim a les nostres Illes".

L'Obra Cultural Balear s'ha adherit també a aquesta declaració".

Ciutat de Mallorca a 29 d'agost de 1.980

HABITS I OPINIONS LINGUISTIQUES DELS PROFESSORS D'EGB DE MALLORCA, MENORCA, EIVISSA I FORMENTERA

Durant el tercer trimestre del curs 1978-79 fou enviat per correu i nominalment als centres un "Questionari de sociolingüística" a 3.259 professors d'EGB —tots el que figura ven a les llistes de la Delegació— 1.713 d'escoles estatals i 1.546 de privades.

Varen contestar 465, un 14,3 per cent del total: 302 d'estatal (un 65 per cent) i 163 de privada (un 35 per cent). El càlcul de probabilitat d'error de l'enquesta ha donat com a fiables els resultats globals; també els percentatges de la distribució geogràfica del professorat per illes que se correspon al dels professors d'estatal que de privada, i un percentatge més alt d'homes que de dones. Me limitaré a exposar alguns aspectes dels més remarcables obtinguts per l'enquesta.

S'ha de tenir en compte que el 1978-79 és el curs anterior a l'aplicació del Decret que regula l'ús del català —i encara més el del castellà, que se'n du la millor part— dins l'ensenyança.

Un 73,1 per cent tenen com a llengua materna el català i un 1,3 per cent més el català i el castellà, un 23,3 per cent, tenen com a matern el castellà i un 1,6 per cent altres llengües.

Els percentatges d'ús del català amb les distintes persones de l'àmbit familiar són:

amb el pare, 75,6 per cent.— amb la mare, 77,1 per cent.— amb la parella, 71,9 per cent.— amb el fill, 72,6 per cent.

Amb els amics augmenta l'ús del castellà:

— parlen en català amb els amics un 54 per cent.

— amb uns en català i amb altres en castellà un 31 per cent.

En total un 85 per cent. Un dels factors és que en parlar amb amics castellanoparlants prop d'un 30 per cent usen sempre el castellà, un 37 per cent segons l'interlocutor o el moment, i només un 34 per cent continuen parlant en català. Així i tot veim que molts que en l'àmbit familiar no parlen català ni el tenen com a matern sí que el parlen amb alguns amics. De fet 84,6 per cent saben parlar el català i 54,4 per cent el saben parlar poc, total un 90 per cent. Només sis que han vengut enguany per trasllat obligatori no l'entenen.

Dins la classe és patent la legislació que ha foragitat de l'escola la nostra llengua, només alguns, i només oralment encara, fan servir la llengua del país.

LLENGUA D'US DINS LA CLASSE (ORALMENT)

Exclusivament o preferentment la catalana	16 per cent
Us alternat sense preferències	28 per cent
El català només per als comentaris	14 per cent
Exclusivament o preferentment la castellana	40 per cent

Es de destacar que sis que no tenen com a matern el català l'usen dins la classe exclusivament o preferentment, devint ús alternat i 11 per a comentaris. Fora de la classe un 27 per cent dels professors parla als al·lots sempre en català, un 54 per cent en català o en castellà segons la llengua de l'al·lot i un 17 per cent sempre en castellà. Les revistes escolars, ben poques redactades totalment en català, algunes meitat i moltes sobretot o exclusivament en castellà, mostrem que la disglòssia se manté; per escrit s'usa sobretot la llengua imperial.

Un 31 per cent diuen que fan les classes en castellà per manca de preparació en català, un 18 per cent costum, un 9 per cent perquè està manat un 31 per cent perquè els nins no entenen el català; aquests darrers són professors que a les seves tenen majoria de castellanoparlants. De fet, però, que els nins entenguin o no el català depèn en gran part de l'actitud del mestre, així ho diuen alguns professors que fan classes de català: si veuen que tu continues en català

t'arriben a entendre —de tot d'una, per comoditat diuen que no— i són ben pocs els qui de bon de veres no entenen el català.

No havien fet cap curs de català un 55 per cent dels professors els altres sí, sobretot a l'obra Cultural Balear, a la Normal a l'Institut d'Estudis Eivissencs, a Filosofia i lletres... Saben escriure en català un 20 per cent i un 44 més hi saben escriure un poc.

PROFESSORS QUE FAN CLASSES DE CATALÀ

Als meus alumnes	15 per cent
Als meus i altres	3 per cent
A Altres	1 per cent
No en faig	74 per cent
N.C.	7 per cent

En total són un 18 per cent el professors que diuen que fan classes de català durant els curs 78-79, segons un informe de la Inspecció del mateix curs (Vegeu Balears 2 de febrer 1979), un 17 per cent dels

al·lots d'EGB fan classes de català; segons el meu cens en feien a 81 centres (41 estatals i 35 no estatals) que suposa un 21 per cent (23 per cent i 19 per cent respectivament) del total de centres d'EGB de les illes Balears i Pitiuses. L'augment de classes respecte al curs 77-78 era d'un 26 per cent.

El 79-80, primer any de l'aplicació del Decret, segons la Inspecció, fan classes de català a un 60 per cent dels centres (un 59 per cent dels alumnes, vegeu la premsa de dia 16 de maig de 1980). Molts trobareu, tal vegada, que l'augment propiciat pel Decret ha estat més pa que botifarró a pesar dels números; el que és evident és que el Decret no s'ha implantat en un buit sinó en una modesta però sòlida infraestructura creada per molts de professors que han actuat contra corrent intentant arropar més l'escola a la realitat mallorquina, menorquina, eivissenca, formenterera. Per a una part dels mestres el Decret ha quedat més endarrera del que ells feien in fan. Durant el curs 1979-80 a dos grups d'un centre estatal feien l'ensenyament de la lectura i de l'escriptura en català principalment i complementàriament en castellà.

Alguns del resultat referents a les opinions polítiques i socio-lingüístiques dels professors ja els vaig donar a conèixer (vegeu PISSARRA maig-juny 1980), així i tot ara exposaré les taules següents:

QUE TROBEN DEL TRASLLAT OBLIGATORI

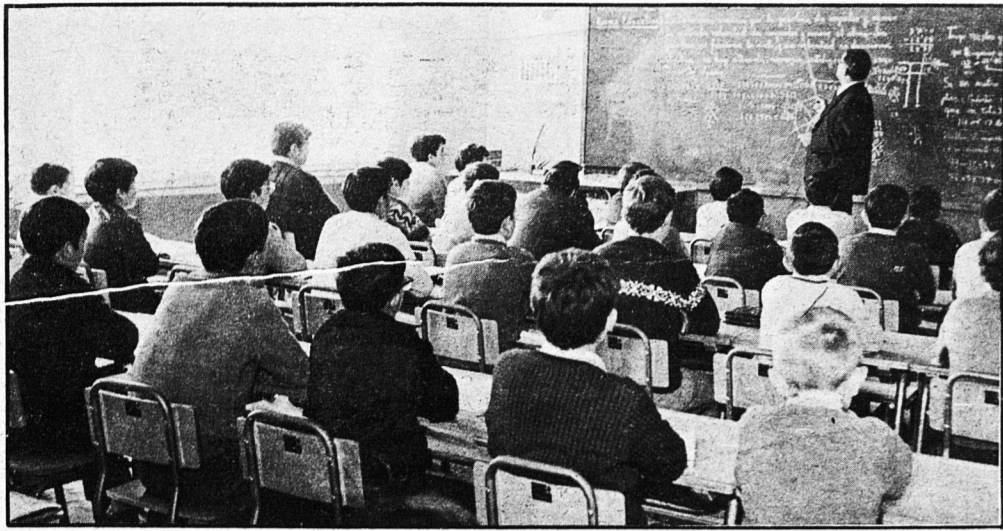
Cada mestre ha de poder estar a la seva comarca	39 per cent
Cada mestre ha de poder estar a la seva illa	44 per cent
Està bé com està	8 per cent
M'és igual	3 per cent
No contesten	6 per cent

ELS DIARIS DE LES ILLES BALEARS I PITIUSSES HAURIEN D'ESSER

Exclusivament en català	8 per cent
Sobretot en català	40 per cent
Uns en català, altres en castellà	40 per cent
Sobretot en castellà	32 per cent
Exclusivament en castellà	3 per cent

La televisió ha d'ésser comuna als llocs de parla catalana quant a gestió, contingut i llengua per a un 40 per cent dels professors de les illes Balears a gestió, contingut i llengua per a un 22 per cent, i comuna a tot l'estat espanyol per a un 23 per cent.

(Cont. pàg. següent)

HABITS I OPINIONS LINGÜÍSTIQUES DELS PROFESSORS D'EGB DE MALLORCA, MENORCA, EIVISSA I FORMENTERA

(Ve de pàg. anterior)

ELS MESTRES I L'AUTONOMIA

Volent autonomia màxima política, cultural i econòmica	44 per cent
Volent autonomia tal com és contemplada la Constitució	26 per cent
Volent descentralització administrativa	18 per cent
Volent independència	3 per cent
Altres	1 per cent
No contestes	8 per cent

LA COMPETENCIA DE LA POLÍTICA EDUCATIVA HA D'ESSER:

dels òrgans autonòmics	60 per cent
del govern central	15 per cent
del ajuntaments	10 per cent
altres	7 per cent
no contesten	8 per cent

Quan se va passar el "Questionari" ja estava en vigor el Decret que incorporava la llengua catalana al sistema d'ensenyament de Catalunya i se gestionava el corresponent a les illes. Dels professors que contesten l'enquesta un 10 per cent coneixen el Decret corresponent a Catalunya i un 30 per cent més el coneixen un poc, tres quartes parts dels qui el coneixen o

coneixen un poc troben que en ell el català encara no queda normalitzat.

Pel que fa a l'opinió sobre el lloc —o la funció— del català dins l'ensenyament a les illes Balears la donen a través del seu parer sobre el contingut que haria de tenir; segons ells, el Decret que per a les nostres illes se gestava en aquelles hores. Devers la meitat responen quelcom de semblant al que seria des del stembre el contingut del Decret; assigna turització del català com si fos un idioma estanger, i un nombre ingent de traves per usar el català com a vehicular fins i tot per a la lectura i l'escriptura (contra el que aconsella la UNESCO en 1954) Per a una altra meitat el Decret va esser una passa ben curta perquè no volen un ensenyament en castellà amb tres hores de "Lengua de las Baleares" —nom ben vetlat per la Inspecció— sinó que volen un ensenyament mallorquí, menorquí, eivissenc, formenterer, que suposa l'ús vehicular de la llengua catalana, exceptuant els primers anys (fins al 9-10) per als infants de llengua materna no catalana, que a partir de llavors ja han de fer l'ensenyament en català, llengua territorial y nacional de les nostres illes.

TONI ARTIGUES

NOTES.— 1) Ha subvencionat el treball la fundació Jaume Bofill.

lengua VIVA

Un gran paso adelante en la enseñanza del lenguaje en E.G.B.

La serie **LENGUA-VIVA** ofrece los medios más prácticos y adecuados, estructurados gradualmente, para el dominio de la expresión oral y de la redacción.

Sus **GUÍAS DIDÁCTICAS** constituyen un material único en objetivos, sugerencias, ampliación de actividades, soluciones y evaluaciones.

Información y Promoción:
ARQUÍMEDES RICARDO AVILA
C/. Juan Crespí, 15 - 3.º - Tel. 23 01 25
PALMA DE MALLORCA

vb editorial Vicens-Básica s.a.

avda. de sarrià, 132 • tel. 2034400 • barcelona -17